

Datum

2021-06-24

Diariernr (åberopas)

A209.736/2021

Saknr

000

Er referens

Ju2021/01508

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L5@regeringskansliet.se

Promemoria Ett modernare straffrättsligt skydd mot hemfridsbrott och olaga intrång

Sammanfattning

Polismyndigheten välkomnar att det skett en översyn av brotten hemfridsbrott och olaga intrång och tillstyrker samtliga förslag i promemorian. Förslagen bedöms få särskild betydelse för brottsbekämpningen av brott i nära relationer och brottslighet kopplad till djurrättsaktivism.

I övrigt lämnar Polismyndigheten följande synpunkter.

Polismyndighetens synpunkter

Hemfridsbrott (5.1)

Genom att det uttryckligen framgår av lagtexten att även trädgård och gårdsplan som tillhör bostaden eller boendet omfattas av det skyddade området vid hemfridsbrott, blir bestämmelsen enklare att tillämpa. Detta får också betydelse ur ett brottsförebyggande perspektiv.

Olaga intrång (5.2)

Även om Polismyndigheten bedömt att det finns få aktiva brottsbenägna djurrättsaktivister skapar de både stor otrygghet och ekonomisk skada, särskilt för lantbrukare¹. Polismyndigheten är därför positiv till att det klargörs att tillämpningsområdet för olaga intrång även omfattar gårdsplaner och att det förs ett utvecklat resonemang om vad som avses med en gårdsplan.

Polismyndigheten vill dock uppmärksamma att det kan uppkomma tillämpningssvårigheter vid bedömningen av hur begreppet obehörigen förhåller sig till sedvanerätten såsom att det t.ex. finns en stig eller väg över en gårdsplan som länge använts av allmänheten. Trots föreslagna förändringar i lagstiftningen kvarstår även den intressekonflikt som råder mellan markägare/lantbrukare och djurrättsaktivister. Risken finns att situationen inte

¹ Rapporten Polismyndighetens arbete för att motverka brottslighet kopplad till djurrättsaktivism – Redovisning av regeringsuppdrag, Ju2019/01125/PO.

kommer förändras på annat sätt än att aktivisterna står något längre från gårdsplanen när de manifesterar. I övrigt kommer Polismyndigheten behöva utföra samma uppgifter som redan utförs idag.

Straffen skärps och nya brottsbeteckningar och kvalifikationsgrunder införs (5.3)

Polismyndigheten tillstyrker föreslagna straffskärpningar och att grova brottsbeteckningar införs.

Som en konsekvens av att maximistraffet för hemfridsbrott och olaga intrång av normalgraden höjs från böter till fängelse i ett år, möjliggörs användandet av envarsgripande (24 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken). Avseende brottet olaga intrång innebär det att både väktare och allmänhet kan förhindra/avbryta att brottet fortgår, vilket kan förväntas bidra till högre brottsupplärning.

Vidare delar Polismyndigheten bedömningen att kvalifikationsgrunder för grova brott bör införas. Såvitt avser den första kvalifikationsgrunden ”har skett genom inbrott” önskas ett förtydligande av hur denna grund för grovt hemfridsbrott förhåller sig konkurrensmässigt till brottet inbrottsstöld enligt 8 kap. 4 a § brottsbalken där straffskalan är fängelse i lägst ett år och högst sex år.

När det kommer till djurrättsaktivister rör det sig om ett fåtal mycket brottsaktiva individer som företrädevis begår brott med lågt straffvärde. Brottet har ofta för avsikt att göra det dyrt för den utsatte att fortsätta med den aktivitet som djurrättsaktivister försöker stoppa. Detta innebär att brotten många gånger leder till egendomsskada (skadegörelse) eller innefattar trakasserier (ofredande). Med den nya föreslagna skrivningen betyder det att ett olaga intrång tillsammans med antingen skadegörelse eller ofredande gör att brottet kan anses som grovt. Eftersom straffet för grovt brott är fängelse i lägst sex månader och högst tre år förväntas detta leda till att fler djurrättsaktivister döms till fängelse. Om en eller flera av de mest brottsaktiva aktivisterna inkapaciteras visar tidigare erfarenheter att den djurrättsrelaterade brottsligheten minskar något.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Polismyndigheten delar de bedömningar som görs avseende konsekvenserna av förslagen.

Detta yttrande har beslutats av chefen för rättsavdelningen Gunilla Hedwall. Vid den slutliga handläggningen har deltagit gruppchefen Marcus Karlberg och juristen Yvonne Brandell, föredragande. Rikspolischefen Anders Thornberg har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Gunilla Hedwall

Yvonne Brandell

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli